

Skupština Crne Gore

Plan rada Ustavnog odbora za 2023. godinu

SEKRETARIJAT USTAVNOG ODBORA

MART 2023. GODINE

PLAN RADA USTAVNOG ODBORA ZA 2023. GODINU

Plan rada Ustavnog odbora Skupštine Crne Gore za 2023. godinu temelji se na nadležnostima utvrđenim Poslovnikom.

Članom 38a Poslovnika Skupštine Crne Gore propisana je nadležnost Ustavnog odbora:

- da razmatra predlog za promjenu Ustava,
- utvrđuje tekst nacрта i predlog amandmana na Ustav i tekst nacрта i predlog Ustava,
- razmatra predlog za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav,
- podnosi Skupštini predlog za izbor pet sudija Ustavnog suda,
- razmatra akte o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti zakona i ocjenu ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata Skupštine;
- razmatra načelna pitanja primjene Ustava.

USTAVNI ODBOR: RAZMATRA PREDLOG ZA PROMJENU USTAVA; UTVRĐUJE TEKST NACRTA I PREDLOG AMANDMANA NA USTAV I TEKST NACRTA I PREDLOG USTAVA

Član 155 Ustava

Predlog za promjenu Ustava može podnijeti predsjednik Crne Gore, Vlada ili najmanje 25 poslanika.

Predlogom za promjenu Ustav može se predložiti izmjena ili dopuna pojedinih odredbi Ustava ili donošenje novog ustava.

Predlog za promjenu pojedinih odredaba Ustava mora da sadrži naznačenje odredbi čije se promijene traže i obrazloženje.

Predlog za promjenu Ustava usvojen je u Skupštini, ako za njega glasa dvije trećine svih poslanika.

Ako predlog za promjenu Ustava nije usvojen, isti predlog ne može se ponoviti prije isteka jedne godine od dana kada je predlog odbijen.

Mijenjanje Ustava uvijek ide uporedo sa promjenama osnovnih društvenih odnosa, sa napretkom postignutim promjenama. Uvijek je dio širih društvenih procesa.

Rješenja o promjeni Ustava Crne Gore sadržana su u njegovom završnom sedmom dijelu (odredbe u čl 155 – 157). Njima se utvrđuje da se Ustav može mijenjati amandmanski, izmjenom ili dopunom „pojedinih odredbi Ustava“, dakle, parcijalno, „ili donošenjem novog Ustava“.

U oba slučaja predlog za promjenu Ustava i akti koje Skupština usvaja u postupku po predlogu, ustavno se nazivaju „akt (i) o promjeni Ustava“.

Zabrana promjene Ustava propisana je samo „za vrijeme ratnog i vanrednog stanja“. Nema nikakvih drugih ograničenja ili zabrana za promjene Ustava.

Donošenje novog Ustava podrazumijeva da predlog za promjenu sadrži integralni tekst novog Ustava.

Subjekti ustavno ovlašćeni za podnošenje predloga za promjenu Ustava su: predsjednik Crne Gore, Vlada i najmanje 25 poslanika (od ukupno 81). Građani imaju jedino pravo inicijative za promijenu Ustava, koje im se jamči ustavnom odredbom čiji je naziv „pravo obraćanja“ (čl 57. Ustava). Podrazumijeva se da inicijativu upućuju nekom subjektu ustavno ovlašćenom za podnošenje predloga za promjenu Ustava. Pravo koje

obavezuje onog kome je inicijativa upućena da dostavi odgovor inicijatoru da li inicijativu prihvata, ili ne i ako ne, zašto ne.

Postupak promjene Ustava Crne Gore isti je i za njegovu amandmansku promjenu i za njegovu zamjenu, donošenjem novog cjelovitog ustava.

Predlog za promjenu Ustava razmatra Skupština. Ona odlučuje o tome da li se usvaja ili ne predlog takav kakav je podnesen. Usvojen je „ako za njega glasa dvije trećine svih poslanika“. Ako nije usvojen, isti „predlog ne može se podnijeti prije isteka jedne godine od dana kada je predlog odbijen“.

Nakon što Skupština usvoji predlog za promjenu Ustava „nacrt akta o promjeni Ustava sačinjava nadležno radno tijelo Skupštine“. Nadležno radno tijelo, po sada važećem Poslovniku Skupštine jeste Ustavni odbor. Ustav ne isključuje mogućnost da Skupština odluči da obrazuje posebno radno tijelo i da ga svojom odlukom učini nadležnim za izradu nacrtu ustavnog akta. Ne isključuje mogućnost da se u to tijelo kao njegovi ravnopravni članovi biraju i lica izvan sastava poslanika i eksperti iz oblasti prava.

„Nacrt akta o promjeni Ustava“ razmatra Skupština i odlučuje o njemu. Usvojen je „ako za njega glasa dvije trećine svih poslanika“. Nije ustavno propisano, ali je izvjesno da u ovoj fazi svaki poslanik ima pravo da putem amandmana predlaže izmjene ili dopune nacrtu akta o promjeni Ustava. Skupština je obavezna da razmatra i odlučuje o svakom amandmanu. Usvojeni su i postaju sastavni dio „nacrtu o promjeni“, amandmani za koje se izjasni najmanje 2/3 ukupnog broja poslanika.

„Usvojeni nacrt akta o promjeni Ustava“, sa usvojenim amandmanima ili bez amandmana, „Skupština stavlja na javnu raspravu koja ne može trajati kraće od mjesec dana“. Smisao i cilj javne rasprave jeste davanje prava svakom građaninu i svakom organizovanom subjektu u svim oblastima društvenog života da mogu predložiti promjene, ili dopune koncepcije i sadržine svakog segmenta od Skupštine usvojenog nacrtu akta o promjeni Ustava.

Nakon javne rasprave nadležno radno tijelo Skupštine razmatra rezultate javne rasprave i „utvrđuje predlog akta o promjeni Ustava“.

Dakle, ustavno je izričito utvrđeno da je JEDINO radno tijelo Skupštine nadležno za izradu „predloga akta o promjeni Ustava“ i da ima pravo da Skupštini podnosi predlog ustavnih promjena. Niko drugi nema to ustavno pravo.

Skupština na sjednici razmatra predlog akta o promjeni Ustava. I u ovoj fazi svaki poslanik ima pravo da amandmanima predlaže dopune ili izmjene pojedinih odredbi u predlogu akta o promjeni. O svakom amandmanu Skupština odlučuje. Usvojeni su i postaju sastavni dio predloga o promjeni, amandmani za koje „glasa dvije trećine svih poslanika“.

Predlog o promjeni Ustava u tekstu utvrđenom od nadležnog radnog tijela ili sa usvojenim amandmanima „usvojen je u Skupštini ako za njega glasa dvije trećine svih poslanika“.

USTAVNI ODBOR RAZMATRA PREDLOG ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA UTVRĐIVANJE DA LI JE PREDSJEDNIK CRNE GORE POVRIJEDIO USTAV

Predsjednik Crne Gore može biti razriješen prije isteka mandata jedino kada povrijedi Ustav.

Ustavom Crne Gore od 2007. godine Ustavni sud je dobio ovlašćenje da odlučuje o povredi Ustava od strane predsjednika Crne Gore (čl. 149. st. 4 Ustava), s tim što političku sankciju (razriješenje od dužnosti) ne može izreći taj sud nego Skupština Crne Gore koja je pred Ustavnim sudom pokrenula postupak za razriješenje (čl. 98. Ustava).

Dakle, postupak za razriješenje predsjednika države Crne Gore zbog povrede Ustava može pred Ustavnim sudom da pokrene Skupština na predlog najmanje 25 poslanika.

Predlog za pokretanje postupka Skupština dostavlja predsjedniku Crne Gore na izjašnjenje.

Nakon što s predsjednik izjasni o pokretanju postupka odluku o postojanju ili nepostojanju povrede Ustava donosi Ustavni sud i bez odlaganja je objavljuje i dostavlja Skupštini i predsjedniku Crne Gore.

„Predsjednika Crne Gore Skupština može razriješiti kada Ustavni sud utvrdi da je povrijedio Ustav“ (čl. 98.). Formulacija je, dakle, „može razriješiti“, a ne „razriješava ga“.

Rješenje da Skupština može razriješiti predsjednika Crne Gore znači da ona to i ne mora učiniti i kada je Ustavni sud utvrdio da je povrijedio Ustav.

USTAVNI ODBOR PODNOSI SKUPŠTINI PREDLOG ZA IZBOR PET SUDIJA USTAVNOG SUDA

Ustavni sud ima sedam sudija (čl. 153. Ustava).

Sudija Ustavnog suda bira se na 12 godina.

Sudije Ustavnog suda bira i razriješava Skupština i to: dvoje sudija na predlog Predsjednika Crne Gore i pet sudija na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu koji predlagači sprovode.

Sudija Ustavnog suda bira se iz reda istaknutih pravnika i sa najmanje 40 godina života i 15 godina radnog iskustva u pravnoj struci.

Sudije Ustavnog suda bira Skupština Crne Gore, u prvom glasanju dvotrećinskom većinom i u drugom glasanju tročetinskom većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana (čl. 91. st.3).

USTAVNI ODBOR RAZMATRA AKTE O POKRETANJU POSTUPKA ZA OCJENU USTAVNOSTI I ZAKONA I OCJENU USTAVNOSTI DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA SKUPŠTINE

Ustavni odbor razmatra akte o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti zakona i ocjenu ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata Skupštine.

Akt o pokretanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti, odnosno zakonitosti akta Skupštine, koji je Skupštini uputio Ustavni sud, predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima, Ustavnom odboru i Vladi (član 204 Ustava).

Ako Ustavni odbor utvrdi da akt o pokretanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti, odnosno zakonitosti ne treba prihvatiti, zbog toga što je po mišljenju odbora, akt čija se ustavnost, odnosno zakonitost osporava u skladu sa Ustavom, odnosno zakonom, obavjestiće Ustavni sud o svom stavu i o razlozima za neprihvatanje (član 205 Ustava).

Ako Ustavni odbor utvrdi da ima osnova za preispitivanje akta Skupštine, čija se ustavnost, odnosno zakonitost osporava predložiće Skupštini da razmotri akt o pokretanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti, odnosno zakonitosti sa predlogom zaključka da poslanici ili Vlada pripreme predlog za izmjenu ili dopunu akta čija se ustavnost, odnosno zakonitost osporava (član 206 Ustava).

O odluci Ustavnog suda kojom se utvrđuje da akt Skupštine nije saglasan sa Ustavom odnosno zakonom predsjednik Skupštine, na odgovarajući način obavještava poslanike i Vladu (član 207 Ustava).

PLANIRANE AKTIVNOSTI

U toku je izbor izbor jednog sudije Ustavnog suda Crne Gore po Javnom pozivu od 25. decembra 2022. godine.

Održavanje konsultativnih saslušanja – u cilju kvalitetnijeg izvršavanja poslova iz svojih nadležnosti, proučavanja određenih pitanja, pribavljanje potrebnih informacija i stručnih mišljenja Odbor će, po potrebi organizovati konsultativno saslušanje u okviru svojih nadležnosti.

Održavanje tematskih sjednica

Prilikom razmatranja pitanja iz nadležnosti ovog Odbora mogu se organizovati tematske sjednice na kojima će se članovi Odbora i zainteresovana javnost upoznati sa mišljenjima i sugestijama stručnjaka iz odgovarajućih oblasti.

Učešće na konferencijama, okruglim stolovima, seminarima i radionicama u zemlji

U okviru ovih aktivnosti podrazumijevaju se buduće konferencije, okrugli stolovi, seminari i radionice na razne aktuelne teme, na kojim članovi Odbora mogu biti pozvani kao učesnici.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Sprovođenje međunarodne saradnje kroz organizovanje posjeta Evropskim parlamentima.

Ustavni odbor će organizovati posjete sledećim zemljama: Gruziji, Estoniji, Litvaniji, Irskoj, Islandu i drugim koji pokažu interesovanje za učešće na konferencijama.

SEKRETARKA ODBORA

Dragana Vukčević

PREDSJEDNICA ODBORA

Simonida Kordić